

column

Katinka Slump

Strafbankje

Voor Passend Onderwijs is lef nodig. Die gedachte schiet door mijn hoofd terwijl ik kijk naar de moeder die met rechte rug het verwijt aanhoort van de officier van justitie. Zij heeft nagelaten haar zoon op een school in te schrijven en de officier vindt dat strafbaar wegens overtreding van de Leerplichtwet. De moeder weet beter. Joris heeft het syndroom van Down. Alles heeft zij gedaan om scholen te bewegen hem Passend Onderwijs te bieden.

Deze moeder verdient dit verwijt niet. Sterker nog, als ik mevrouw Van Bijsterveldt was, zou ik de koningin vragen haar te eren met een lintje. Samen met de reguliere basisschool van haar zoon Joris, die hoge ogen scoort voor de Balans Award, loopt deze moeder al dertien jaar in de voorlinie van Passend Onderwijs.

Joris had een rijk basisschoolleven. Gewoon naar school in de buurt en spelen met vriendjes op het plein. De rechter luisterde dan ook vol interesse naar het verhaal van de interne begeleider van Joris die schetste hoe Joris zich optrok aan zijn klasgenootjes. Hoe Joris met een eigen programma in de klas daar toch volledig deel van uitmaakte. Op die wijze verrijkte de school Joris, maar verrijkte Joris ook de school. 'Anders zijn' werd daar op school heel gewoon. Maar toen werd Joris 14 jaar en was zijn tijd om. Ondanks de initiatieven van de ouders en de basisschool bleek het niet mogelijk om dit succesvolle programma

binnen het voortgezet onderwijs voort te zetten. De reguliere scholen weigerden een individueel programma in overweging te nemen en het speciaal onderwijs mist 'de vaart en de voorbeelden' waarbij Joris zo gebaat blijkt te zijn.

De ouders besloten voor Joris, met hulp van de interne begeleider, een onderwijsprogramma op te stellen. Dit programma konden zij grotendeels zelf uitvoeren, met hulp van diverse begeleiders, en het deed recht aan het ontwikkelingsperspectief dat voor Joris was vastgesteld. Niet alleen kreeg Joris gewoon les in taal, rekenen en koken, centraal stonden ook zijn sociale vaardigheden en de opbouw van een

Op die wijze verrijkte de school Joris, maar verrijkte Joris ook de school

netwerk in zijn woonomgeving. Zo startte de moeder een verkooppunt voor hondenvoer waarbinnen Joris een eigen taak kreeg en onder begeleiding zich veel communicatieve en rekenvaardigheden kon eigen maken.

De moeder en de interne begeleider keerden terug naar de scholen en legden dit programma voor met de vraag of zij daaraan misschien een (financiële) bijdrage zouden kunnen leveren. Ondanks

dat het onderwijsprogramma bewondering afdwong was men niet bereid tot een bijdrage uit het onderwijsbudget en dienden de ouders alles zelf te bekostigen.

Bij dit individuele traject om Passend Onderwijs voor Joris te realiseren staan volgens de scholen 'wetten en praktische bezwaren in de weg'. De scholen vreesden gedoe met de onderwijsinspectie, met het schoolbestuur en met de leerplichtambtenaar. Drogredenen. Immers, de onderwijsvrijheid geeft scholen de bevoegdheid om alternatieve onderwijsvormen in hun schoolplannen op te nemen. Voor Passend Onderwijs is lef nodig. Niet alleen van ouders, maar ook van scholen.

De scholen zijn verantwoordelijk voor de noodzakelijke aanpassingen in het onderwijsaanbod aan Joris. In plaats daarvan stelden zij als voorwaarde voor inschrijving van Joris dat *hij* zich zou aanpassen en dat de ouders hun doelen zouden bijstellen. Gezien de verantwoordelijkheid voor hun kind is dit van ouders, vooral als het gaat om toch al kwetsbare kinderen, teveel gevraagd. Uiteindelijk tref je als ouder dan de Leerplichtwet op je weg en kom je terecht in het strafbankje. De Leerplichtwet gaat er van uit dat scholen een monopolie hebben als het gaat om goed onderwijs. Ik ben benieuwd of de rechter dat straks bij de uitspraak ook nog vindt.

Katinka Slump is advocaat onderwijsrecht, werkzaam bij de stichting Juridische Dienstverlening Onderwijs (Judion), en lid van diverse werkgroepen van de Nederlandse Vereniging Onderwijs Recht (NVOR). Zij beschrijft voor Balans Magazine diverse voorvallen uit haar praktijk. Katinka Slump is getrouwd met een kinderarts en moeder van vijf kinderen, waarvan de twee jongsten een tweeling.